

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 2.6.2014 г.
COM(2014) 404 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Чешката република за 2014 г.

**и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на
Чешката република за 2014 г.**

{SWD(2014) 404 final}

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

**относно националната програма за реформи на Чешката република за 2014 г.
и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на
Чешката република за 2014 г.**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики¹, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия²,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент³,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) На 26 март 2010 г. Европейският съвет постигна съгласие по предложението на Комисията да се започне изпълнението на нова стратегия за растеж и работни места — стратегията „Европа 2020“ — въз основа на засилена координация на икономическите политики, която стратегия е съсредоточена върху ключовите области, в които е необходимо да се предприемат действия за повишаване на потенциала на Европа за устойчив растеж и конкурентоспособност.
- (2) На 13 юли 2010 г. въз основа на предложенията на Комисията Съветът прие препоръка относно общите насоки за икономическите политики на държавите членки и на Съюза (за периода 2010—2014 г.), а на 21 октомври 2010 г. прие решение относно насоки за политиките за заетост на държавите членки, като заедно двата акта представляват т. нар. „интегрирани насоки“. Държавите членки бяха приканени да се съобразят с интегрираните насоки при

¹ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

² COM(2014) 404 final.

³ P7_TA(2014)0128 и P7_TA(2014)0129.

провеждането на националната си икономическа политика и политика за заетост.

- (3) На 29 юни 2012 г. държавните и правителствените ръководители взеха решение относно Пакт за растеж и работни места, с който се предоставя съгласувана рамка за действие на равнището на отделните държави, ЕС и еврозоната, като се използват всички възможни лостове, инструменти и политики. Те взеха решение относно действията, които да бъдат предприети на равнището на държавите членки, като по-конкретно изразиха пълната си ангажираност с постигането на целите на стратегията „Европа 2020“ и с изпълнението на специфичните за държавите препоръки.
- (4) На 9 юли 2013 г. Съветът прие препоръка относно националната програма за реформи на Чешката република за 2013 г. и даде становището си относно актуализираната програма за конвергенция на Чешката република за периода 2012—2016 г.
- (5) На 13 ноември 2013 г. Комисията прие годишния обзор на растежа⁴, с което постави началото на европейския семестър за 2014 г. за координация на икономическите политики. На същия ден въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие Доклад за механизма за предупреждение⁵, в който беше посочено, че Чешката република е една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед.
- (6) На 20 декември 2013 г. Европейският съвет одобри приоритетите, насочени към осигуряване на финансова стабилност, фискална консолидация и действия за стимулиране на растежа. Той подчерта необходимостта от провеждане на диференцирана и благоприятстваща растежа фискална консолидация, възстановяване на нормалните условия за отпускане на заеми за икономиката, насърчаване на растежа и конкурентоспособността, справяне с безработицата и социалните последици от кризата и модернизиране на публичната администрация.
- (7) На 16 април 2014 г. Чешката република представи своята национална програма за реформи за 2014 г., а на 28 април 2014 г. — своята програма за конвергенция за 2014 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките помежду им.
- (8) Целта на изложената в програмата за конвергенция за 2014 г. бюджетна стратегия е дефицитът по консолидирания държавен бюджет да бъде задържан под референтната стойност от Договора от 3 % от БВП през програмния период. В програмата за конвергенция се потвърждава средносрочната цел за дефицит от -1 % от БВП, която отразява изискванията на Пакта за стабилност и растеж. Въпреки че през 2014 г. бюджетната стратегия е в съответствие с Пакта за стабилност и растеж, не се очаква изискваната корекция в структурно отношение да се постигне през 2015 г., понеже се очаква преизчисленото структурно салдо да се влоши с 0,6 проценти пункта. Освен това се очаква държавните разходи да нараснат с темпо, което не съответства на целевия показател за разходите. Предвижда се преизчисленото структурно салдо да се отклони от изисквания план за корекции и през 2016 и 2017 г., като се прогнозира, че преизчисленото структурно салдо ще бъде съответно -1,6 % и -

---

⁴ COM(2013) 800 final.

⁵ COM(2013) 790 final.

1,9 % от БВП. Като цяло от 2015 г. следва да се очаква риск от отклоняване от плана за корекции за постигане на средносрочната цел. Съгласно програмата отношението на дълга към БВП, което е под референтната стойност от 60% от БВП, се очаква да спадне временно с 1,1 процентни пункта до 45 % от БВП през 2014 г. и да се увеличи до 46 % от БВП през 2015 г. Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози на програмата е реалистичен. Съгласно програмата се очаква чешката икономика да нарасне с 1,7 % през 2014 г. и 2 % през 2015 г. , в сравнение с 2 % и 2,4 %, предвидени в пролетната прогноза на Комисията от 2014 г. Основните рискове за бюджетните перспективи произтичат от голямата несигурност относно бъдещото развитие на публичните инвестиции и от възможните еднократни разходи, свързани с планирания договор за наем на изтребители, с очаквано увеличение на дефицита от 0,5 % от БВП през 2015 г. Според прогнозата на Комисията през 2015 г. съществува риск от значително отклонение от средносрочната цел. Разликата със сценария от програмата се състои в различните предположения относно политиките и дискреционните мерки през 2015 г. Съгласно извършената в съответствие с Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета оценка на програмата и прогнозата на Комисията Съветът е на мнение, че дефицитът е устойчиво сведен до стойност под 3 % от БВП през 2013 г. в съответствие с препоръката на Съвета и че въпреки очакваното изпълнение на средносрочната цел през 2014 г., съществува риск от значително отклонение от тази цел от 2015 г. нататък.

- (9) Чешката република излезе от двугодишна рецесия и сега е изправена пред предизвикателството за постигане на устойчив висок растеж в контекста на бързо застаряване на населението. Публичните инвестиции намаляха рязко през последните години, а особено пострадаха инвестициите в инфраструктурата. Моделът на растеж на чешката икономика преди кризата разчиташе на големи потоци от чужди капитали и силна експортна ориентираност. Ограничено изглежда полето за догонване въз основа на натрупването на производствени фактори (включително чужд капитал), а пренасочването на икономиката към местни двигатели на растежа би отворило нови пътища за повишаване на производителността. Основни елементи от този процес включват подкрепа за образованието, обучението и иновациите и засилване на институциите.
- (10) Правителството одобри наскоро Договора за стабилност, координация и управление, но все още се очаква ратифицирането му от Парламента. През 2011 г. започна работа по цялостна реформа на фискалната рамка, но приемането и осъществяването ѝ са все още несигурни. Приемането на подходящо законодателство, осигуряващо съответствие с Директива 2011/85/ЕС относно бюджетните рамки, също бе отложено.
- (11) В областта на данъчното облагане основните предизвикателства за Чешката република са да се постигне по-ефикасно събиране на приходите и да се изгради данъчна структура, която благоприятства растежа в по-голяма степен. Чешката република прие някои мерки за подобряване на данъчната дисциплина, особено в областта на косвеното данъчно облагане, но общите разходи за данъчната дисциплина продължават да бъдат твърде високи. В този контекст данъчните основи (данъците върху доходите, вноските за социално и здравно осигуряване) все още не бяха хармонизирани, а създаването на единно звено за събиране на данъците, предвидено за 2015 г., бе отменено. Чешкото

правителство обаче обяви намерението си да разгледа въпроса за хармонизирането на данъчните основи. Препоръките от 2013 г. относно данъчната структура не бяха последвани. Данъчното облагане на труда остава високо, особено за лицата с ниски трудови доходи, включително работещите на непълно работно време, особено поради завишените вноски за социално осигуряване. Съществува известен потенциал за пренасочване на данъчното облагане от областта на облагането на труда към други области, като екологичните данъци и периодичните данъци върху жилищата, които са относително ниски. Продължават да съществуват значителни различия в третирането на наетите и самостоятелно заетите лица, що се отнася до данъците и вноските за социално осигуряване, които водят до ограничаване на данъчната основа и създават стимули за фалшива самостоятелна заетост, чиито последици са несправедливи за наетите на редовен трудов договор.

- (12) Чешката република е изправена пред средни рискове за устойчивостта в дългосрочен план най-вече поради планираните увеличения на разходите за пенсии и здравеопазване. Съгласно действащото законодателство се планира да се увеличи законоустановената пенсионна възраст в дългосрочен план, но прекалено бавно в средносрочен план. Правителството възнамерява да въведе механизъм за преразглеждане, чрез който да обвърже промените в очакваната продължителност на живота, но това е само частичен отговор на предизвикателството на липсата на устойчивост. Освен това временно пониската индексация на пенсиите ще приключи през 2015 г. — година по-рано от предвиденото — а стандартният механизъм за индексване на пенсиите (цените плюс една трета от повишението на реалните заплати) не е преразгледан. Ограничен напредък бе постигнат в насърчаването на пригодността за заетост на по-възрастните работници. Не бе осъществен напредък в подобряването на ефективността на публичните разходи за здравеопазване. Секторът на болничното лечение е със свръхкапацитет, което сочи, че са възможни подобрения в ефективността от гледна точка на разходите и в управлението.
- (13) Бяха извършени някои начални стъпки за повишаване на капацитета и качеството на обществените служби по заетостта. Тези стъпки са в правилната посока, но отражението им трябва да се оцени. Продължава да бъде недостатъчно финансирането на активната политика по заетостта, като тя не е достатъчно насочена към жените с малки деца, младежите и по-възрастните работници. Въпреки относително високото равнище на заетост тези групи продължават да бъдат по-слабо представлявани на пазара на труда. Ограниченият достъп до заведения и услуги за детски грижи на приемливи цени и относително слабото използване на работа на частично работно време пречат на участието на жените на пазара на труда. Разликата в заплащането на жените и мъжете през 2012 г. бе все още една от най-големите в ЕС.
- (14) Качеството на чешката образователна система и връзката ѝ с пазара на труда будят безпокойство. Бяха взети някои мерки за подобряване на рамката за оценка в задължителното образование, но продължава да е предизвикателство осъществяването на последващи действия в тази насока с училищата и учениците, които показват по-слаби резултати. Привлекателността на преподавателските професии също е проблем, който правителството възнамерява да реши. Предизвикателство за интеграцията на ромските деца остава слабото им участие в приобщаващо общо предучилищно и начално

образование Реформата на висшето образование бе отложена и не бе осъществен напредък в подобряването на акредитацията и във финансирането на висшето образование. Що се отнася до финансирането на научноизследователските институти, бяха извършени само малки промени. Продължава да е от съществено значение създаването на правилните стимули, за да могат научните изследователи от обществения сектор да се стремят към върховни постижения, да посрещат обществени предизвикателства и да си сътрудничат с бизнес сектора.

- (15) Започна процесът на дерегулиране на голям брой регулирани професии, но се провежда бавно и не носи бързи ползи от повишена конкуренция в сектора на услугите. Чешката република прие някои начални мерки за увеличаване на енергийната ефективност, особено чрез стимули на публично финансиране в подкрепа на строителния сектор. Значителен остава потенциалът за икономии на енергия и приемането на по-амбициозни мерки би допринесло за намаляване на енергийната зависимост.
- (16) Качеството и ефективността на публичната администрация продължават да представляват предизвикателство с отрицателни икономически отражения. Дългоочакваният закон за държавния служител все още не е приет; приемането му е ключов приоритет за правителството. Напредъкът в борбата с корупцията бе ограничен. Не бяха приети основни законодателни актове от стратегията за борба с корупцията за 2013—2014 г. Все още не е формулирана ясна дългосрочна визия за начина, по който да се разреши по устойчив начин този въпрос от голямо значение за развитието на икономиката и обществото. Извършването на публични търгове на местно и регионално равнище е белязано от ненужни закъснения. Новите правила за обществените поръчки са крачка назад, тъй като отстраняват някои мерки, предпазващи прозрачността. В усвояването на средствата на ЕС бе постигнат ограничен напредък. Необходими са допълнителни усилия, както се вижда от съобщения от одитния орган висок процент на грешки за няколко програми в края на 2013 г.
- (17) В рамките на европейския семестър Комисията направи цялостен анализ на икономическата политика на Чешката република. Тя извърши оценка на програмата за конвергенция и на националната програма за реформи. Комисията взе предвид не само тяхното значение за провеждането на устойчива фискална и социално-икономическа политика в Чешката република, но и тяхното съответствие с правилата и насоките на ЕС предвид на необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на Европейския съюз чрез принос на равнището на ЕС към бъдещите национални решения. Препоръките ѝ в рамките на европейския семестър са изразени в препоръки 1—7 по-долу.
- (18) С оглед на тази оценка Съветът разгледа програмата за конвергенция на Чешката република, като становището му⁶ е изразено по-специално в препоръка 1 по-долу,

ПРЕПОРЪЧВА на Чешката република да предприеме следните действия през периода 2014—2015 г.:

1. След коригиране на прекомерния дефицит да запази стабилно фискалното си състояние през 2014 г. Да укрепи значително бюджетната стратегия през

⁶ Съгласно член 9, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета.

2015 г., така че да осигури постигането на средносрочната цел и да остане на равнището ѝ след това. Да направи така, че изискването от Пакта за стабилност и растеж да съответства на средносрочната цел през 2016 г. и след това. Да отреди приоритет на разходите, благоприятстващи растежа, за да подкрепи възстановяването и да подобри перспективите за растеж. Да приеме и осъществи мерки за засилване на фискалната рамка, и по-специално да създаде независима фискална институция, която да въведе фискални правила за местните и регионалните правителства и да подобри координацията между всички равнища на управление.

2. Да подобри данъчната дисциплина, като особен акцент се постави на ДДС, и да намали разходите за събиране и плащане на данъци чрез опростяване на данъчната система и хармонизиране на данъчните основи за данъка върху доходите на физическите лица и вноските за социално и здравно осигуряване. Да намали данъчното облагане на труда, особено за лицата с ниски трудови доходи. Да пренасочи облагането към области, които в по-малка степен пречат на растежа, като например периодичните данъци върху жилищата и екологичните данъци. Допълнително да намали разликите в данъчното третиране на наетите и самостоятелно заетите лица.
3. Да осигури дългосрочната устойчивост на обществената пенсионна схема, особено чрез ускоряване на увеличението на законоустановената пенсионна възраст и да я обвърже по-ясно с промените в продължителността на живота. Да насърчи пригодността за заетост на по-възрастните работници и да преразгледа механизма за индексване на пенсиите. Да предприеме мерки, за да повиши значително ефективността на разходите и управлението в сектора на здравеопазването, по-специално за болничните грижи.
4. Да повиши ефикасността и ефективността на обществените служби по заетостта, и по-конкретно чрез създаване на система за измерване на резултатите. Да помогне на нерегистрираните млади хора и да предоставя индивидуално насочени услуги. Да увеличи значително наличието на качествени заведения и услуги за детски грижи на приемливи цени, като акцентът се постави на децата до тригодишна възраст.
5. Да гарантира, че акредитацията, управлението и финансиране на висшето образование допринасят за подобряването на качеството и връзката с пазара на труда. Да ускори разработването и въвеждането на нова методология за оценка на научните изследвания и да задели финансиране с оглед на увеличаване на дяла на основаното на резултатите финансиране за научноизследователски институти. В областта на задължителното образование да увеличи привлекателността на преподавателската професия, да създаде широкообхватна рамка за оценяване и да подкрепи училищата и учениците с по-слаби резултати. Да увеличи приобщаващия характер на образованието, особено чрез участието на деца в неравностойно социално положение, и по-конкретно на ромски деца, в предучилищното образование.
6. Да ускори реформата на регулираните професии, като се съсредоточи върху отстраняването на неоправданите или несъразмерни изисквания. Да увеличи усилията за подобряване на енергийната ефективност в икономиката.
7. През 2014 г. да приеме и осъществи закон за държавния служител, с който да се осигури стабилна, ефективна и професионална държавна административна служба. Да ускори и значително да укрепи борбата с корупцията, като

осъществи оставащите законодателни мерки, предвидени в стратегията за борба с корупцията за периода 2013—2014 г., и като разработи планове за следващия период. Да подобри допълнително управлението на средствата на ЕС чрез опростяване на структурите за изпълнение, като подобри капацитета и се справи с конфликтите на интереси. Да увеличи прозрачността на обществените поръчки и да подобри извършването на публични търгове, като предостави подходящи указания и контрол.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател